

پیش‌بینی رضایت زناشویی مردان و زنان بر اساس متغیرهای انگیزه‌های استقبالی، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری و رفتارهای فداکارانه

توفیق البوغیش*^۱، رضا خجسته‌مهر^۲، ذبیح‌الله عباسپور^۳

۱- کارشناس ارشد مشاوره خانواده- دانشگاه شهید چمران اهواز (نویسنده مسئول)
tofigh.zizo70@gmail.com

۲- استادیار گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز
khojastehmehr@yahoo.com

۳- استادیار گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز
Z.abbaspour@gmail.com

تاریخ پذیرش: [۹۸/۹/۲۳]

تاریخ دریافت: [۹۸/۲/۲۰]

چکیده

رضایت زناشویی از عواملی است که موجب رضایت و خشنودی در زندگی می‌شود. شناسایی متغیرهای تأثیرگذار بر رضایت زناشویی، برای کمک به حفظ ازدواج بسیار لازم و کمک کننده است. مطالعات نشان می‌دهند که انگیزه و رفتارهای فداکارانه می‌توانند به شکل‌های مختلف رضایت زناشویی را تحت تأثیر قرار دهند. پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی رضایت زناشویی مردان و زنان بر اساس متغیرهای انگیزه‌های استقبالی، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری و رفتارهای فداکارانه زنان و مردان^۱ شهر اهواز انجام شد. به منظور دستیابی به این هدف ۳۰۰ زوج با استفاده از روش نمونه‌گیری غیرتصادفی از نوع در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه‌های پژوهش شامل سنجه ادراک رفتارهای فداکارانه (PSM)، سنجه انگیزه‌های فداکارانه (MSM)، سنجه ارزیابی رابطه (RAS) توسط آنها تکمیل گردید. طرح تحقیق حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. در این پژوهش، پژوهشگر به دنبال بررسی روابط ساده و گام به گام بین متغیرهای پیش‌بین با متغیر ملاک می‌باشد. نتایج نشان داد که در نمونه مردان از بین متغیرهای پیش‌بین، متغیرهای رفتارهای فداکارانه و انگیزه‌های اجتنابی فداکاری از توانایی پیش‌بینی رضایت زناشویی برخوردارند، همچنین در نمونه زنان، از بین متغیرهای پیش‌بین، متغیرهای رفتارهای فداکارانه و انگیزه‌های استقبالی از توانایی پیش‌بینی رضایت زناشویی برخوردارند. براساس یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که دسته‌ای از متغیرها در مردان مثل رفتارهای فداکارانه و انگیزه‌های اجتنابی فداکاری نقش تعیین کننده‌تری در پیش‌بینی رضایت زناشویی دارند، همچنین در زنان هم دسته‌ای از متغیرها مثل رفتارهای فداکارانه و انگیزه‌های استقبالی نقش تعیین کننده و مهم‌تری در پیش‌بینی رضایت زناشویی دارند. شناسایی و کار بر روی این دسته از متغیرها، نقشی تأثیرگذار بر رضایت زوجین و روابط خانوادگی خواهد داشت.

واژگان کلیدی: رضایت زناشویی، انگیزه‌های استقبالی، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری، رفتارهای فداکارانه

مقدمه

ازدواج و تشکیل خانواده علاوه بر تأمین و ارضای عاطفی، روانی، جنسی (و سایر نیازها) می‌تواند کانون پرورش نسل‌های سالم و رشدیافته باشد؛ اما این در صورتی است که رابطه‌ی زوج‌ها و به‌طور کلی کانون خانواده، سالم، گرم و بدون تنش باشد. بدیهی است که هر رابطه‌ی ناسازگار به توقف و رکود رشد اعضا منجر خواهد شد (روشن‌روان، ۱۳۹۵). صادقی، فاتحی‌زاده، احمدی، بهرامی و اعتمادی (۱۳۹۴) عنوان می‌کنند که مطلوبیت، رضایت، خشنودی، کیفیت و کارکرد بهینه‌ی خانواده عامل بسیار تأثیرگذاری در شکوفایی، رشد و پیشرفت اعضای خانواده است؛ بنابراین اهمیت شناخت و بررسی عواملی که سبب قوام و استحکام این نهاد می‌گردند، می‌تواند گامی مفید در راستای ارتقای سطح فرهنگ جامعه تلقی گردد (ریوس^۱، ۲۰۱۰).

یکی از مؤلفه‌هایی که در حوزه‌ی زناشویی مهم است رضایت زناشویی^۲ است که زن و شوهر از ازدواج با یکدیگر و باهم بودن احساس شادمانی و رضایت دارند (جمشیدی و همکاران، ۱۳۹۴). رضایت زناشویی را می‌توان به‌صورت توافق بین شریک‌ها بر موضوعات مهم در رابطه، خرسندی از وضعیت کنونی رابطه و تعهد به ادامه آن، ابراز عاطفه و رابطه جنسی در ارتباط و علایق و فعالیت‌های مشترک زوج تعریف کرد (اسپنیر^۳، ۲۰۰۱). به عقیده عدالتی و ردوزان^۴ (۲۰۱۰)، رضایت زناشویی انطباق بین وضعیت موجود و وضعیت مورد انتظار است.

متغیرهای مختلفی می‌توانند بر رضایت زناشویی زوج‌ها اثر بگذارند. از جمله متغیرهایی که بر رضایت زناشویی تأثیر می‌گذارند و از آن تأثیر می‌پذیرند می‌توان به فداکاری^۵ و انگیزه‌های فداکاری^۶ اشاره کرد (پارکر^۷ و پاتندن^۸، ۲۰۰۹). فداکاری در معنای عمومی لغت به مفهوم صرف‌نظر کردن از خواسته‌ها و منافع شخصی به نفع شریک یا به نفع حفظ و تقویت رابطه است؛ به‌عبارت دیگر فداکاری این‌گونه تعریف شده است: چشم‌پوشی از فعالیت و رفتاری که فرد خواهان آن است یا عمل کردن به‌گونه‌ای که مطلوب فرد نیست (فیگرس^۹، ۲۰۰۸). پژوهش‌هایی وجود دارند که ارتباط فداکاری با رضایت در رابطه زوجین را تأیید کرده‌اند (ون لانگ^{۱۰}، ۱۹۹۷ و همکاران، ۱۹۹۷؛ ون لانگ، رازبلت^{۱۱} و همکاران، ۱۹۹۷). ون لانگ و همکاران (۱۹۹۷) پی بردند که «میل به فدا کردن تا اندازه‌ای میانجی ارتباط بین سطح تعهد و سازگاری در رابطه است».

فیگرس (۲۰۰۸) اشاره می‌کند که، انگیزه‌های فداکارانه می‌تواند در رابطه بین رفتارهای فداکارانه و رضایت زناشویی نقش تعدیل کننده داشته باشد. فیگرس (۲۰۰۸) انگیزه فداکاری را چنین تعریف می‌کند: علتی که فرد به واسطه‌ی آن اقدام به فداکاری برای همسر خود می‌کند. او اشاره می‌کند که وقتی یک فرد در زندگی از خود فداکاری نشان می‌دهد او ممکن است درصدد یافتن انگیزه‌ی شریک زندگی‌اش از این کار برآید. فداکاری کردن برای شریک زندگی می‌تواند برای انگیزه‌های متفاوتی صورت گیرد. انگیزه استقبالی فداکاری در جست‌وجوی پیامدهای مثبتی چون شاد کردن دیگران یا صمیمیت بیشتر است، در حالیکه انگیزه اجتنابی فداکاری سعی بر این دارد تا از پیامدهای منفی همچون تعارض نارضایتی و یا کاهش علاقه و رغبت دیگر نسبت به رابطه، اجتناب شود. در واقع انگیزه اجتنابی در فداکاری به واسطه اجتناب از تعارض در کوتاه مدت منجر به آسایش خاطر و رفع نگرانی می‌شود اما با خود اضطراب و تنش‌هایی را به همراه می‌آورد که مرتبط با تعارض‌هایی است که سعی شده بود از آنها اجتناب شود (سلطان‌زاده، ۱۳۹۱).

- 1- Rios
- 2- marital satisfaction
- 3- Spinier
- 5- Dalai & Recusant
- 6- Sacrifice
- 7- Sacrifice motivation
- 8- Parker
- 9- Patterned
- 10- Figurers
- 11- Valance
- 12- Agnew
- 13- Result

پژوهش ایمپت، گیبیل^۱ و پیلو^۲ (۲۰۰۵) نشان داد زوج‌هایی که به خاطر انگیزه‌های استقبالی^۳ فداکاری می‌کنند به احتمال بیشتر با هم می‌مانند، در حالی که آن زوج‌هایی که به خاطر انگیزه‌های اجتنابی^۴ فداکاری می‌کنند رابطه‌شان مضر و خطرناک خواهد بود. بیشتر زوج‌هایی که به خاطر انگیزه‌های اجتنابی فداکاری می‌کنند، کمتر احساس رضایت می‌کنند و احتمال بیشتری می‌رود که یک ماه بعد از هم جدا شوند و آن احساس تعهد و رضایت اولیه در رابطه‌شان برایشان مهم نیست. احساسات از جمله احساس همدردی، احساس گناه و غم و اندوه می‌تواند میل و انگیزه برای کمک به دیگران را افزایش می‌دهد. در مقابل احساس خشم می‌تواند انگیزه برای مراقبت از دیگران را کاهش دهد (فیگرس، ۲۰۰۸).

بنابراین باتوجه به نقش مؤثر انگیزه‌های فداکارانه و رفتارهای فداکارانه در رضایت زناشویی، هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه‌ی انگیزه‌های فداکارانه و رفتارهای فداکارانه با رضایت زناشویی در زنان و مردان متأهل و اینکه کدام یک از متغیرهای پیش‌بین سهم بیشتری در پیش‌بینی رضایت زناشویی دارند، هدف دوم پژوهش حاضر است. باتوجه به ملاحظات نظری و یافته‌های پژوهشی موجود در زمینه موضوع مورد بررسی، فرضیه‌های این پژوهش به شرح زیر بررسی شدند.

۱- انگیزه‌های استقبالی فداکاری مردان با رضایت زناشویی رابطه مثبت دارد. ۲- انگیزه‌های اجتنابی فداکاری مردان با رضایت زناشویی رابطه منفی دارد. ۳- انگیزه‌های استقبالی فداکاری زنان با رضایت زناشویی رابطه مثبت دارد. ۴- انگیزه‌های اجتنابی فداکاری زنان با رضایت زناشویی رابطه منفی دارد. ۵- رفتارهای فداکارانه مردان با رضایت زناشویی رابطه مثبت دارد. ۶- رفتارهای فداکارانه زنان با رضایت زناشویی رابطه مثبت دارد.

روش

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری

روش تحقیق حاضر توصیفی و از نوع همبستگی می‌باشد. در این پژوهش، پژوهشگر به دنبال بررسی روابط ساده و رگرسیون چندگانه (گام به گام) بین متغیرهای پیش‌بین با متغیر ملاک خواهد بود. جامعه آماری در این تحقیق افراد متأهل شهر اهواز می‌باشند که در فاصله زمانی اجرای پژوهش در این شهر زندگی می‌کنند. در پژوهش حاضر تعداد ۱۵۰ مرد و ۱۵۰ زن با استفاده از روش نمونه‌گیری غیرتصادفی از نوع در دسترس (افراد حاضر در ادارات، اماکن عمومی مانند پارک‌ها) از بین مردان و زنان متأهل شهرستان اهواز انتخاب شدند. و بعد از ارائه توضیحات لازم و راهنمایی‌های مربوطه و نیز اطمینان‌سازی از در امان بودن اطلاعات و پاسخ‌ها، پرسشنامه‌های پژوهش در اختیار آنها قرار گرفت و از آنان خواسته شد به گویه‌های پرسش‌نامه‌ها با دقت و صراحت پاسخ دهند. در این پژوهش از روش‌های آمار توصیفی مانند میانگین، انحراف معیار، کمترین و بیشترین نمره‌ها، و برای آزمون فرضیه‌ها و پاسخ سوالات پژوهش از روش‌های آمار استنباطی شامل همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه (گام به گام) استفاده می‌شود. در این پژوهش داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS-23 تجزیه و تحلیل می‌گردد.

ابزار سنجش

۱- پرسش‌نامه رفتارهای فداکارانه هارپر و فیگرس^۵ (PSBM): این مقیاس که توسط هارپر و فیگرس (۲۰۰۸) تهیه شده است، یک ابزار ۵۰ سؤالی است که در برگیرنده‌ی ادراک خود فرد از رفتارهای فداکارانه‌ی خود و رفتارهای فداکارانه همسرش طی شش ماه گذشته می‌باشد. ۲۵ سوال اول در برگیرنده‌ی رفتارهای فداکارانه خود فرد و ۲۵ سوال دوم در برگیرنده‌ی ادراک فرد از رفتارهای فداکارانه شریک زندگی‌اش می‌باشد. آزمودنی با استفاده از یک درجه‌بندی در دامنه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) به سؤالات پاسخ

1-Gable

2- Peplau

3- Approach motiveness

4- Avoidance motiveness

5- Harper & Figurs

می‌دهد. فیگرس (۲۰۰۸) پایایی این مقیاس را با روش آلفای کرونباخ برای مردان ۰/۸۴ و برای زنان ۰/۸۱ عنوان کرد. این مقیاس در ایران برای اولین بار توسط کاوند (۱۳۹۰) در پژوهشی تحت عنوان «بررسی رابطه‌ی رفتارهای فداکارانه، انگیزه‌های فداکاری و ادراک انصاف با صمیمیت زناشویی در والدین دانش‌آموزان مدارس ابتدایی شهر بروجرد»، ترجمه و مورد استفاده قرار گرفت. کاوند (۱۳۹۰) در پژوهشی پایایی ۲۵ سوال اول این مقیاس را با روش آلفای کرونباخ در مردان ۰/۹۰ و در زنان ۰/۸۸، و ۲۵ سوال دوم این مقیاس را هم در مردان و هم در زنان ۰/۹۲ برآورد کرد. همچنین وی روایی سازه‌ی این مقیاس را با پرسش‌نامه کیفیت زناشویی نورتون در نمونه مردان ۰/۵۵ و ۰/۶۵ و در نمونه زنان ۰/۵۱ و ۰/۶۸ گزارش نمود که همگی در سطح $p < ۰/۰۰۱$ معنادار بودند. آلفای کرونباخ این مقیاس در پژوهش حاضر ۰/۹۰ محاسبه شد.

۲- پرسش‌نامه انگیزه‌های فداکاری ایمپت و همکاران (۲۰۰۵): مقیاس انگیزه‌های فداکاری جهت روشن کردن انگیزه‌های افراد از فداکاری نسبت به همسرشان طی ۶ ماه گذشته طراحی شده است. دارای ۱۵ ماده می‌باشد که ۸ ماده آن مربوط به انگیزه‌های استقبالی و ۷ ماده آن مربوط به انگیزه‌های اجتنابی است. به‌عنوان مثال از آزمودنی سؤال می‌شود که آیا از فداکاری نسبت به همسرش لذت می‌برد. این مقیاس انگیزه‌های فداکاری را در مقیاس لیکرت در دامنه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) می‌سنجد. فیگرس (۲۰۰۸) پایایی این مقیاس را با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ و ۰/۷۹ برای انگیزه‌های استقبالی و اجتنابی زنان و ۰/۸۶ و ۰/۷۹ برای انگیزه‌های استقبالی و اجتنابی مردان گزارش کرده است. کاوند (۱۳۹۰). پایایی این مقیاس با روش آلفای کرونباخ محاسبه نمود، وی ضریب پایایی خرده-مقیاس انگیزه استقبالی در مردان ۰/۷۶ و در زنان ۰/۷۵ و ضریب پایایی خرده‌مقیاس انگیزه اجتنابی در مردان ۰/۶۳ و در زنان ۰/۷۸ گزارش کرد. همچنین روایی سازه این مقیاس با پرسش‌نامه کیفیت زناشویی نورتون (۱۹۸۳) برای انگیزه استقبالی و اجتنابی به ترتیب در نمونه مردان ۰/۶۱ و ۰/۲۰٪ و در نمونه زنان ۰/۶۴ و ۰/۲۹- به دست آمد که همگی در سطح $p < ۰/۰۰۱$ معنادار بودند.

۳- پرسش‌نامه ارزیابی رابطه (RAS): سنجه‌ی ارزیابی رابطه (هندریک، دایک و هندریک، ۱۹۹۸) یک ابزار ۷ ماده‌ای است که رضایت‌مندی زناشویی را در مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از ۱ (کمترین میزان رضایت) تا ۵ (بیشترین میزان رضایت) می‌سنجد. این مقیاس میزان رضایت کلی فرد از رابطه، اینکه شریک و همسر او چگونه به نیازهایش توجه می‌کند، اینکه کیفیت رابطه او در مقایسه با روابط دیگران چگونه است، رابطه به چه میزان دچار مشکل است؛ و نیز میزان پشیمانی فرد از رابطه را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. نمره بالاتر نشان‌دهنده‌ی رضایت بیشتر از رابطه است (هندریک و همکاران، ۱۹۹۸). دوهان^۱ و مانیوساوا^۲ (۲۰۰۴) پایایی این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۰ گزارش کرده‌اند (خجسته‌مهر و همکاران). همچنین کوچکی (۱۳۹۱) میزان همسانی درونی آن را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش کرد. در پژوهش خجسته‌مهر، کوچکی و رجبی (۱۳۹۱) برای بررسی مقدماتی ویژگی‌های روان‌سنجی فرم فارسی این مقیاس در نمونه‌ای از جمعیت والدین دانش‌آموزان دبیرستانی ضریب پایایی با استفاده از روش‌های دو نیمه‌سازی و همسانی درونی به ترتیب ۰/۹۴ و ۰/۹۵ به دست آمد. همچنین به‌منظور بررسی روایی سازه این مقیاس از پرسش‌نامه کیفیت زناشویی^۳ استفاده گردید و میزان همبستگی آن با پرسش‌نامه کیفیت زناشویی ۰/۸۸ محاسبه شد که این مقدار در سطح $(P < ۰/۰۰۱)$ معنادار است. پایایی به‌دست‌آمده به روش همسانی درونی (آلفای کرونباخ) در پژوهش خجسته‌مهر و همکاران (۱۳۹۱) ۰/۹۲ محاسبه شد.

۴- ابزار جمعیت‌شناسی

این پرسش‌نامه به‌منظور به‌دست آوردن اطلاعات جمعیت‌شناختی مربوط به افراد گروه نمونه ساخته شده، که متشکل از ۱۲ ماده است. این ماده‌ها شامل: جنسیت، سن، میزان تحصیلات، تاریخ عقد، داشتن فرزند، تعداد فرزندان، شاغل بودن، مدت زمان اشتغال، نوع شغل، محل زندگی است.

1- Doohan

2- Manusov

3- marital Quality Inventory

یافته‌ها

میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی پیرسون مربوط به انگیزه‌های استقبالی فداکاری، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری، رفتارهای فداکارانه و رضایت زناشویی مردان و زنان، در جدول ۱ آورده شده است. جدول ۱- میانگین و انحراف معیار نمره‌های انگیزه‌های استقبالی فداکاری، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری، رفتارهای فداکارانه و رضایت زناشویی مردان و زنان نمونه پژوهش را نشان می‌دهد. همان‌طور که از جدول ۱- مشاهده می‌شود، در نمونه مردان میانگین و انحراف معیار نمره‌های انگیزه‌های استقبالی فداکاری (۲۴/۹۷ و ۷/۸۵)، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری (۱۶/۶۰ و ۵/۹۱)، رفتارهای فداکارانه (۷۴/۲۵ و ۱۲/۱۸)، و رضایت شغلی (۱۷/۱۸ و ۳/۹۴) می‌باشد و در نمونه زنان میانگین و انحراف معیار نمره‌های انگیزه‌های استقبالی فداکاری (۲۴/۳۶ و ۸/۳۱)، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری (۱۷/۰۹ و ۵/۸۰)، رفتارهای فداکارانه (۷۱/۳۶ و ۱۱/۰۸)، و رضایت شغلی (۱۶/۹۷ و ۴/۳۰) می‌باشد.

جدول ۱- میانگین و انحراف معیار نمره‌های انگیزه‌های استقبالی فداکاری، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری، رفتارهای فداکارانه و رضایت زناشویی مردان و زنان

متغیر	تعداد	مردان		زنان	
		میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
انگیزه‌های استقبالی فداکاری	۱۵۰	۲۴/۹۷	۷/۸۵	۲۴/۳۶	۸/۳۱
انگیزه‌های اجتنابی فداکاری	۱۵۰	۱۶/۶۰	۵/۹۱	۱۷/۰۹	۵/۸۰
رفتارهای فداکارانه	۱۵۰	۷۴/۲۵	۱۲/۱۸	۷۱/۳۶	۱۱/۰۸
رضایت زناشویی	۱۵۰	۱۷/۱۸	۳/۹۴	۱۶/۹۷	۴/۳۰

لازم به ذکر است که یکی از مفروضه‌های مهم مدل تحلیل رگرسیون، نرمال بودن توزیع متغیرها است. در پژوهش حاضر، برای بررسی نرمال بودن متغیرها از کجی و کشیدگی متغیرها استفاده شده است. ضریب کجی (و ضریب کشیدگی) به ترتیب برای متغیرهای رضایت زناشویی (۰/۵۳ و ۰/۳۸)، انگیزه‌های استقبالی فداکاری (۰/۱۷- و ۰/۹۹-)، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری (۰/۷۵ و ۰/۰۴-) و رفتارهای فداکارانه (۰/۴۱- و ۰/۰۹) به دست آمدند. اعداد ذکر شده نشان می‌دهند که باتوجه به معیار نرمال بودن، متغیرهای پژوهش همگی دارای قدر مطلق ضریب کجی کوچک‌تر از ۳ و قدر مطلق ضریب کشیدگی کوچک‌تر از ۱۰ هستند و لذا تخطی از نرمال بودن داده‌ها قابل مشاهده نیست.

جدول ۲- همبستگی بین متغیرهای انگیزه‌های استقبالی فداکاری، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری و رفتارهای فداکارانه با رضایت زناشویی در نمونه مردان و زنان

متغیر پیش‌بین		متغیر ملاک (رضایت زناشویی)	
		مردان	زنان
		r	p
انگیزه‌های استقبالی فداکاری	۰/۳۷***	۰/۳۷***	p=۰/۰۰۱
انگیزه‌های اجتنابی فداکاری	-۰/۲۶***	-۰/۲۰*	p=۰/۰۱۲
رفتارهای فداکارانه	۰/۵۲***	۰/۳۵***	p=۰/۰۰۱

*=p<۰/۰۵

**=p<۰/۰۱

همان‌طور که در جدول شماره ۲- ملاحظه می‌شود ضریب همبستگی بین متغیرهای انگیزه‌های استقبالی فداکاری، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری و رفتارهای فداکارانه با رضایت زناشویی در نمونه مردان با استفاده از آزمون یک دامنه‌ی پیرسون به ترتیب برابر با $r=0/37$ ، $r=-0/26$ و $r=0/52$ به دست آمده است. با توجه به این نتایج مشخص می‌گردد که بین انگیزه‌های استقبالی فداکاری مردان با رضایت زناشویی در سطح معناداری $p<0/1$ ، بین انگیزه‌های اجتنابی فداکاری مردان با رضایت زناشویی در سطح معناداری $p<0/05$ و بین رفتارهای فداکارانه مردان با رضایت زناشویی در سطح معناداری $p<0/1$ ارتباط معناداری وجود دارد. بنابراین فرضیه‌های ۳، ۱ و ۵ پژوهش تأیید می‌گردد.

همچنین در جدول شماره ۲- ملاحظه می‌شود ضریب همبستگی بین متغیرهای انگیزه‌های استقبالی فداکاری، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری و رفتارهای فداکارانه با رضایت زناشویی در نمونه زنان با استفاده از آزمون یک دامنه‌ی پیرسون به ترتیب برابر با $r=0/41$ ، $r=-0/20$ و $r=0/35$ به دست آمده است. با توجه به این نتایج مشخص می‌گردد که بین انگیزه‌های استقبالی فداکاری زنان با رضایت زناشویی در سطح معناداری $p<0/1$ ، بین انگیزه‌های اجتنابی فداکاری زنان با رضایت زناشویی در سطح معناداری $p<0/05$ و بین رفتارهای فداکارانه زنان با رضایت زناشویی در سطح معناداری $p<0/1$ ارتباط معناداری وجود دارد. بنابراین فرضیه‌های ۲، ۴ و ۶ پژوهش تأیید می‌گردد.

جدول ۳- نتایج تحلیل رگرسیون رضایت زناشویی مردان از روی متغیرهای انگیزه‌های استقبالی، انگیزه‌های اجتنابی و رفتارهای فداکارانه به روش گام به گام

ضرایب رگرسیون		F P	R ²	R	شاخص‌ها	
۲	۱				متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین
	$\beta = 0/51$	۴۵/۰۷				
	$t = 7/71$	$P = 0/001$	0/26	0/51	رفتارهای فداکاری	
	$P = 0/001$					رضایت زناشویی
$\beta = -0/21$	$\beta = 0/47$	27/59				
$t = -2/79$	$t = 6/33$	$P = 0/001$	0/29	0/54	انگیزه‌های اجتنابی فداکاری	
$P = 0/006$	$P = 0/001$					

همان‌طور که در جدول ۳ ملاحظه می‌شود طبق نتایج رگرسیون به روش گام به گام متغیرهای انگیزه‌های استقبالی فداکاری، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری و رفتارهای فداکاری وارد تحلیل شدند. در گام اول تنها متغیر رفتارهای فداکاری قرار گرفته است که R و R^2 آن به ترتیب 0/51 و 0/26 است و سپس در گام دوم با اضافه شدن متغیر انگیزه‌های اجتنابی فداکاری R و R^2 آن به ترتیب 0/54 و 0/29 بدست آمد. بنابراین R و R^2 این تحلیل به ترتیب 0/54 و 0/29 است. یعنی 29٪ واریانس رضایت زناشویی مردان به وسیله‌ی متغیرهای انگیزه‌های اجتنابی فداکاری و رفتارهای فداکاری تبیین می‌شود. بنابراین در پاسخ به سؤال اول پژوهش باید گفت که از بین متغیرهای پیش‌بین متغیرهای رفتارهای فداکارانه و انگیزه‌های اجتنابی فداکاری از توانایی پیش‌بینی رضایت زناشویی در نمونه مردان برخوردارند.

همان‌طور که در جدول ۴- ملاحظه می‌شود طبق نتایج رگرسیون به روش گام به گام متغیرهای انگیزه‌های استقبالی فداکاری، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری و رفتارهای فداکاری وارد تحلیل شدند. در گام اول تنها متغیر انگیزه‌های استقبالی فداکاری قرار گرفته است که R و R^2 آن به ترتیب 0/41 و 0/17 است و سپس در گام دوم با اضافه شدن متغیر رفتارهای فداکاری R و R^2 آن به ترتیب 0/47 و

۲۲. بدست آمد. بنابراین R و R² این تحلیل به ترتیب ۰/۴۷ و ۰/۲۲ است. یعنی ۲۲٪ واریانس رضایت زناشویی زنان به وسیله متغیرهای انگیزه‌های استقبالی فداکاری و رفتارهای فداکاری تبیین می‌شود. بنابراین می‌توان گفت که از بین متغیرهای پیش‌بین، متغیرهای رفتارهای فداکارانه و انگیزه‌های استقبالی فداکاری از توانایی پیش‌بینی رضایت زناشویی در نمونه زنان برخوردارند.

جدول ۴- نتایج تحلیل رگرسیون رضایت زناشویی زنان از روی متغیرهای انگیزه‌های استقبالی، انگیزه‌های اجتنابی و رفتارهای فداکارانه به روش گام به گام

ضرایب رگرسیون		شاخص‌ها			
۱	۲	F P	RS	R	متغیر پیش‌بین
$\beta = ۰/۴۱$ $t = ۵/۶۱$ $P = ۰/۰۰۱$		۳۱/۴۹ $P = ۰/۰۰۱$	۰/۱۷	۰/۴۱	انگیزه‌های استقبالی فداکاری
$\beta = ۰/۲۳$ $t = ۳/۰۵$ $P = ۰/۰۰۳$	$\beta = ۰/۳۳$ $t = ۴/۳۰$ $P = ۰/۰۰۱$	۲۱/۲۸ $P = ۰/۰۰۱$	۰/۲۲	۰/۴۷	رضایت زناشویی رفتارهای فداکاری

بحث

این پژوهش با هدف بررسی پیش‌بینی رضایت زناشویی مردان و زنان براساس متغیرهای انگیزه‌های استقبالی، انگیزه‌های اجتنابی فداکاری و رفتارهای فداکارانه در تیر ماه ۱۳۹۷ در شهر اهواز انجام گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که رضایت زناشویی افراد به تفکیک جنسیت آنها متأثر از متغیرهای انگیزه‌های استقبالی، انگیزه‌های اجتنابی و رفتارهای فداکارانه می‌باشد. نتایج پژوهش نشان داد که بین انگیزه‌های استقبالی فداکاری مردان و زنان با رضایت زناشویی رابطه مثبت معنادار وجود دارد، ادبیات پژوهش مربوط به رابطه انگیزه‌های استقبالی و رضایت زناشویی سرشار از مواردی است که نشانگر رابطه مثبت بین این دو متغیر است (مانند: کاوند، ۱۳۹۰؛ سلطانزاده، ۱۳۹۱؛ ایمپت و همکاران، ۲۰۱۰؛ ایمپت و ایمپت و همکاران، ۲۰۱۲) را گزارش کرده‌اند که با نتیجه‌ی این یافته‌ی ما هم-سو می‌باشد. نتایج پژوهش خجسته‌مهر و همکاران (۱۳۹۷)، نشان داد که انگیزه‌های استقبالی فداکاری (فداکاری باهدف ایجاد پیامدهای مثبتی چون شاد کردن همکاران یا صمیمیت بیشتر در رابطه) با رضایت زناشویی رابطه مثبت و انگیزه‌های اجتنابی فداکاری (فداکاری باهدف اجتناب از پیامدهای منفی همچون تعارض، نارضایتی و یا کاهش علاقه و رغبت دیگری نسبت به رابطه) با رضایت زناشویی رابطه منفی دارند. برخی پژوهش‌ها عدم ارتباط را گزارش کردند (ماتینگلی، ۲۰۰۸). نتایج پژوهش نشان داد که بین انگیزه‌های اجتنابی فداکاری مردان و زنان با رضایت زناشویی ارتباط منفی معناداری وجود دارد، اما این نتیجه با نتایج پژوهش (ایمپت و همکاران، ۲۰۱۴؛ ایمپت و همکاران، ۲۰۱۰؛ ایمپت و همکاران، ۲۰۱۲؛ سلطانزاده، ۱۳۹۱؛ آقایی، ۱۳۹۶؛ خجسته‌مهر و همکاران، ۱۳۹۷) هم‌سو و هم‌جهت می‌باشد. پژوهش آقائی (۱۳۹۶) با عنوان «بررسی رابطه‌ی رفتارها و انگیزه‌های فداکاری باکیفیت زناشویی: یک پژوهش فراتحلیل نشان داد رابطه‌ی انگیزه‌های استقبالی فداکاری باکیفیت زناشویی صرف‌نظر از نوع جنسیت همواره مثبت و رابطه‌ی انگیزه-های اجتنابی فداکاری باکیفیت زناشویی در بیشتر موارد منفی است. در تبیین این یافته‌های پژوهشی می‌توان گفت که انگیزه‌ی استقبالی فداکاری با بهزیستی فردی و نزدیکی عاطفی زوجین رابطه دارد (ایمپت و همکاران، ۲۰۱۲). اصالت یا احساس واقعی بودن یکی از عوامل تبیین‌کننده‌ی نوع رابطه انگیزه‌های فداکاری با رضایت زناشویی است. بدین صورت که در شرایط استقبالی، افراد هنگام

فداکاری برای همسر احساس اصالت بیشتری دارند و این به نوبه‌ی خود سبب می‌شود آنها احساس بهتری نسبت به فداکاری داشته و خوشبختی ارتباطی بیشتری تجربه کنند (ایمپت و همکاران، ۲۰۱۲).

در تبیین دیگر یافته‌ی پژوهشی می‌توان گفت که انگیزه اجتنابی در فداکاری در پی کاهش خشم، تعارض، اختلاف و دوری از پیامدهای منفی می‌باشد. این انگیزه شاید در کوتاه‌مدت مانع از فروپاشی رابطه و بروز اختلاف و تعارض شود، اما در طولانی‌مدت به علت ایجاد عواطف منفی در فرد و به دنبال آن کاهش تمایل فرد به برقراری رابطه با همسر خود، تأثیرات منفی آن آشکار خواهد شد. به عبارت دیگر انگیزه اجتنابی فداکاری بر کیفیت رابطه زناشویی و ثبات آن تأثیرات منفی داشته و رضایت، صمیمیت و کیفیت ارتباط را به مرور زمان کاهش می‌دهد. نتایج این پژوهش با بررسی ایمپت و همکاران (۲۰۱۲) که دریافتند انگیزه اجتنابی کیفیت رابطه را کاهش داده و برای همسران زیان‌آور است هماهنگ نمی‌باشد. بنابراین افرادی که با انگیزه‌های اجتنابی فداکاری می‌کنند خشم و تعارض بیشتری را در روابط با همسرانشان تجربه می‌کنند. پژوهش‌ها حاکی از آن هستند که انجام فداکاری از روی انگیزه‌های اجتنابی فرد را دچار احساس ناراحتی، رنجش و زیان می‌کند، و بر طبق نظریه‌ی وابستگی متقابل نیز می‌توان چنین توضیح داد که انجام فداکاری از روی انگیزه‌های اجتنابی به معنی آن است که فرد از روی اجبار از انجام توالی رفتاری دلخواه خود صرف‌نظر کرده و متحمل هزینه می‌گردد. بدیهی است که چنین وضعیتی تأثیری نامطلوب بر احساسی می‌گذارد که فرد نسبت به زندگی زناشویی‌اش دارد و موجب کاهش رضایت او از رابطه‌اش می‌گردد.

همچنین نتایج پژوهش نشان داد که هم برای مردان و هم برای زنان بین رفتارهای فداکارانه با رضایت زناشویی رابطه مثبت معناداری وجود دارد، پژوهش‌های زیادی به بررسی نقش رفتارهای فداکارانه در رضایت زناشویی پرداخته‌اند؛ نتایج برخی از این پژوهش‌ها نشانگر رابطه مثبت (مانند: سلطان‌زاده اهوازی، ۱۳۹۱؛ محملو و همکاران، ۱۳۹۵؛ دهقان‌پور، ۱۳۹۵؛ خجسته‌مهر و همکاران، ۲۰۱۷) بین رفتارهای فداکارانه و رضایت زناشویی است. هم‌سو با نتایج این پژوهش موید رابطه مثبت بین این متغیرهاست. برخی پژوهش‌ها به رابطه منفی (توتنهاگن و کوران، ۲۰۱۱؛ توتنهاگن و همکاران، ۲۰۱۳) دست یافتند و برخی پژوهش‌ها هیچ ارتباطی بین آنها مشاهده نکردند (رایجت و همکاران، ۲۰۱۷). بررسی یونگ و کوران (۲۰۱۶) در یک نمونه ۲۰۰ نفری از مردان و زنان هم‌خانه در مورد فداکارهای صمیمانه و رضایت ارتباطی نشان داد فراوانی فداکاری صمیمانه با رضایت از رابطه رابطه‌ی منفی دارد و قدردانی بیشتر همسر از فداکاری فرد با رضایت ارتباطی بیشتری همراه است. بر اساس نظریه وابستگی متقابل (فیگرس، ۲۰۰۸) و باتوجه به ماهیت تعاملی زندگی زناشویی، موقعیت‌هایی پیش می‌آید که منافع و نیازهای همسران در تعارض با یکدیگر قرار گیرد. در این مورد فداکاری یکی از طرفین سبب حل تعارض و حفظ و بهبود کیفیت روابط زناشویی شود. همچنین رضایت زناشویی یکی از پیش‌بین‌های رفتارهای فداکارانه است و با فراوانی فداکاری رابطه مثبت معنادار دارد (خجسته‌مهر، ۱۳۹۷). خجسته‌مهر و همکاران (۲۰۱۸) نیز در مطالعه‌ای پدیدارشناختی مشخص کردند عقاید مذهبی از اجزای اصلی تجربه زیسته فداکاری در نمونه ایرانی است. این نتیجه با توجه به نقش سازه‌های فرهنگی و تعالیم تربیتی متفاوت و باتوجه به اهمیت فداکاری و گذشت در آموزه‌های دینی در کشور ایران در مقایسه با سایر جوامع، به ویژه جوامع فردگرای غربی قابل تبیین است؛ بنابراین، باتوجه به اهمیت آموزه‌های دین اسلام در میان مردم ایران، ممکن است عواملی همچون رضای خداوند، اعتقاد به ثواب اخروی و غیره باعث شود افراد دشواری‌های زندگی زناشویی را تحمل کنند و از منافع خود به‌صورت غیرمشروط و بدون هیچ چشم‌داشتی، به نفع رابطه و همسرشان بگذرند. با بررسی یافته‌های پژوهش می‌توان این چنین نتیجه گرفت که رضایت زناشویی افراد به تفکیک جنسیت آنها متأثر از متغیرهای انگیزه‌های استقبالی، انگیزه‌های اجتنابی و رفتارهای فداکارانه است. لذا پیشنهاد می‌شود باتوجه به اینکه پژوهش حاضر بر روی یک نمونه خاص (مرد و زن) و در جامعه‌ای خاص (شهر اهواز) انجام گرفته است پژوهش، بروی گروه‌ها و جامعه‌های دیگر تکرار شود. پیشنهاد دیگر این است در قالب تحقیق آزمایشی، رفتارهای رابطه یار از جمله رفتارهای فداکارانه به زوجین آموزش داده شود تا تأثیرات آن بر ثبات و خوشنودی زندگی زناشویی موردبررسی قرار گیرد. از جمله محدودیت‌های پژوهش این است که ابزار مورد استفاده پرسش‌نامه بوده و جنبه خودگزارشی دارد و از دیگر روش‌های جمع‌آوری اطلاعات نظیر مصاحبه استفاده نشده است، بنابراین در استفاده از نتایج آن باید احتیاط کرد.

در انتها از کلیه ی کسانی که مرا در انجام این پژوهش به هر نحوی همراهی کردند نهایت تشکر را دارم. لازم به ذکر است که این مقاله از پایان‌نامه‌ی آقای توفیق البوغییش دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته‌ی مشاوره‌ی خانواده دانشگاه شهید چمران اهواز استخراج شده است و هیچ ارگان یا سازمان خاصی از آن حمایت مادی و معنوی نکرده است.

منابع

۱. آقائی، زینب (۱۳۹۶). رابطه‌ی رفتارها و انگیزه‌های فداکاری باکیفیت زناشویی: یک پژوهش فرا تحلیل، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز.
۲. جمشیدی، م؛ نوری پور لیلولی، ر؛ جان‌بزرگی، م و فردین، م. (۱۳۹۴). اثربخشی توانمندسازی کارکردی زوجین مبتنی بر رویکرد اسلامی بر رضایت‌مندی زناشویی زنان. فصلنامه‌ی فرهنگی-تربیتی زنان و خانواده. ۱۰(۳۱)، ۷-۳۵.
۳. خجسته‌مهر، ر. (۱۳۸۴). بررسی ویژگی‌های شخصیتی، مهارت‌های اجتماعی، سبک‌های دلبستگی و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی به عنوان پیش‌بین‌های موفقیت و شکست رابطه‌ی زناشویی در زوج‌های متقاضی طلاق و عادی در شهر اهواز. پایان‌نامه دکتری، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز.
۴. خجسته‌مهر، ر؛ محمدی، ر؛ سودانی، م؛ عباس‌پور، ذ. (۱۳۹۷). تجربه زیسته فداکاری در ازدواج‌های پایدار: یک مطالعه پدیدارشناسی توصیفی روان‌شناسانه، در حال چاپ.
۵. خجسته‌مهر، رضا؛ دهقان‌پور، ثنا؛ عباس‌پور، ذبیح‌اله (۱۳۹۷). رابطه تعهد، ادراک انصاف و رضایت زناشویی با فداکاری در زنان متأهل شهر اهواز، در حال چاپ.
۶. دهقان‌پور، ثنا (۱۳۹۵). رابطه تعهد، ادراک انصاف و رضایت زناشویی با فداکاری در زنان متأهل شهر اهواز. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز.
۷. روشن‌روان، ن. (۱۳۹۵). ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس‌های دیدگاه‌فهمی خود (SDPT) و دیدگاه‌فهمی همسر (ODPT) و رابطه آن با رضامندی زناشویی دانشجویان متأهل دانشگاه شهید چمران اهواز. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی.
۸. سلطان‌زاده، س. (۱۳۹۱). بررسی یک مدل پیشنهادی برای پیشایندها و پیامدهای فداکاری در ازدواج در والدین دانش‌آموزان مدارس دخترانه مقطع راهنمایی شهر اهواز. پایان‌نامه کارشناسی، دانشگاه شهید چمران، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی.
۹. صادقی، م؛ فاتحی‌زاده، م؛ احمدی، ا؛ بهرامی، ف و اعتمادی، ع. (۱۳۹۴). تدوین مدل خانواده سالم براساس دیدگاه متخصصان خانواده (یک پژوهش کیفی). فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده ۵(۱۶)، ۱۷۰-۱۴۲.
۱۰. کاوند، م. (۱۳۹۰). بررسی رابطه رفتارهای فداکارانه، انگیزه‌های فداکاری و ادراک انصاف با صمیمیت زناشویی در والدین دانش‌آموزان مدارس ابتدایی شهر بروجرد، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز.
۱۱. کوچکی، رحیم (۱۳۹۱). بررسی مدل پیشنهادی اثر سبک‌های دلبستگی بر کیفیت زناشویی با میانجی‌گری اسنادهای ارتباطی و راهبردهای حل تعارض غیرسازنده در والدین دانش‌آموزان دبیرستانی شهر همدان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم-تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز.
۱۲. محمدلو، هادی؛ کارگربرزی، حمید؛ خانبانی، مهدی و امینی یگانه، پروین (۱۳۹۴). رابطه بین ادراک رفتارهای فداکارانه همسر با عملکرد خانواده و رضایت زناشویی در پرستاران سالمند بازنشسته شهر تهران. نشریه سالمندشناسی ۱(۲)، ۴۵-۵۳.
13. Edalati, A., & Redzuan, M. (2010). Perception of women towards family values and their marital satisfaction. *Journal of American Science*, 6(4), 132-137.

14. Figuerres, K.Sh. (2008). Sacrifice in marriage: Motives, behaviors, and outcomes. Brigham young university.
15. Harper, J. M., & figuerres ,K. S. (2008). Perception of sacrifice scale. Unpublished measure. Brigham young university, Provo, Ut.
16. Hendrick, S. S., Dicke, A., & Hendrick, C. (1998). the relationship attachment scale. *Journal of Social and personal Relationships*, 15(1), 137-142.
17. Impett, E. A., Kogan, A., English, T., John, O., Oveis, C., Gordon, A. M., & Keltner, D. (2012). Suppression sours sacrifice emotional and relation costs of suppressing in romantic relationships. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 38(6), 707-720.
18. Impett ,E. A., & Gordon, A. M. (2010). Why do people sacrifice to approach rewards versus to avoid costs? Insights from attachment theory. *Personal Relationship* 19(2), 299-315.
19. Impett, E. A., Gere, J., kogan, A., Gordon, A. M., & Keltner, D. (2014). how sacrifice impacts the giver and the recipient: Insights from approach-avoidance motivational theory. *Journal of personality*, 82(5), 390-401.
20. Impett, E. A., Gable, S. L. ,& Peplau, L. A. (2005). Giving up and giving in: the costs and benefits of daily sacrifice in intimate relationships. *Journal of personality and social psychology*, 89 (3), 327.
21. Impett, E. A., Javam, L., Le, B. M., ASYABI-ESHGHI, B. E. H. Z. A. D., & Kogan, A. (2013). The joys of genuine giving: Approach and avoidance sacrifice motivation and authenticity. *Personal Relationships*, 20(4), 740-754.
22. Impett, E. A., Le, B. M., Kogan, A., Oveis, C., & Keltner, D. (2014). When you think your partner is holding back: The costs of perceived partner suppression during relationship sacrifice. *Social Psychological and Personality Science*, 5(5), 542-549.
23. Impett, E.A., & Gordon, A. M. (2008). For the good of others: Toward a positive psychology of sacrifice.
24. Khojasteh Mehr, R., Kavand, M., Soudani, M. (2017). The Interaction Between Sacrificing Behaviors and Equity Perception: How Does It Contribute to Marital Intimacy. *International Journal of Psychology*. 11(2) 175-197.
25. Khojasteh Mehr, R., Mohammadi, R., Soudani, M., & Abbaspour, Z. (2018). [The lived experience of sacrifice in enduring marriages: A descriptive phenomenological psychological study (Persian)]. *Journal of Counseling Research*, 17(65), 150-87.
26. Mattingly, B. A., (2008). The effects of sacrifice types and motives on romantic relationship quality. *The new school psychology bulletin*, 5(2), 27-30.
27. Mattingly, B. A. (2007). The effects of sacrifice types and motives on romantic relationship quality. *The New School Psychology Bulletin*, 5(2), 27-30.
28. Parker, R., & Pattenden, R. (2009). Strengthening and repairing relationship: Addressing forgiveness and sacrifice in couples education and counseling. *Australian family relationships clearing house*.
29. Righetti, F., & Impett, E. (2017). Sacrifice in close relationships: Motives, emotions, and relationship outcomes. *Social and Personality Psychology Compass*, 11(10).
30. Rios, C. M. (2010). The relationship between premarital advice, Expectations and Marital satisfaction. A thesis submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of science in marriage and family therapy, Utah state university.
31. Spanier, G. B. (1989, 2001). *Dyadic Adjustment Scale (DAS)*. North Tonawanda, NY: Multi-Health Systems, Inc.
32. Totenhagen, C. J., & Curran, M. A. (2011). Daily hassles, sacrifices, and relationship quality for pregnant cohabitators. *Family Science*, 2(1), 68-72.
33. Totenhagen, C. J., Curran, M. A., Serido, J., & Butler, E. A. (2013). Good days, bad days: Do sacrifices improve relationship quality. *Journal of Social and Personal Relationships*, 30(7), 881-900.
34. Van Lange, p. A., Rusbult, C. E., Drigotas, S. M., Arriaga, X. B., Witcher, B. S., & Cox, C. L. (1997). Willingness to sacrifice in close relationships. *Journal of personality and social psychology*, 72(6), 1373.
35. Young, V. J., & Curran, M. A. (2016). Intimacy Behaviors and Relationship Satisfaction for Cohabitators: Intimate Sacrifices Are Not Always Beneficial. *The Journal of psychology*, 150(6), 779-792.

The prediction of marital satisfaction of men and women based on variables of approach motives, avoidance motives of sacrifice and sacrificing behaviors

Tawfiq al-Bughbish^{1*}, Reza Khojasteh Mehr², Zabihullah Abbaspour³

1- Master of Family Counseling - Shahid Chamran University of Ahvaz (corresponding author)

tofigh.zizo70@gmail.com

2- Assistant Professor, Counseling Department, Shahid Chamran University, Ahvaz

khojastehmehr@yahoo.com

3- Assistant Professor, Counseling Department, Shahid Chamran University, Ahvaz

Z.abbaspour@gmail.com

Abstract

Marital satisfaction is one of the factors that result in satisfaction and happiness in life. Identifying variables that affect marital satisfaction is very helpful and necessary to maintain a marriage. Studies show that sacrificing motivation and behaviors can affect marital satisfaction. The purpose of this study was to predict the marital satisfaction of men and women based on the variables of approach motives, avoidance motives of sacrifice and sacrificing behaviors of Ahvaz women and men. In order to achieve this goal, 300 couples were selected using the available non-random sampling method. The questionnaires included perception of sacrifice measure (PSM), Decent sacrificing motives (SM), and Relationship Scale (RAS) Completed. The design of this research was descriptive and correlational. In this research, the researcher seeks to study simple and step-by-step relationships between predictor variables with criterion variables. The results showed that in the male sample, among the predictor variables, the variables of sacrificing behaviors and avoidance motives of sacrifice can to predict marital satisfaction, and also in the female sample, among the predictor variables, the variables of sacrificing behaviors, and the approaches motives can to predict marital satisfaction. Based on the findings of this study, it can be concluded that a group of variables in men such as sacrificing behaviors and avoidance motives of sacrifice have a more decisive role in predicting marital satisfaction, and also in women, a range of variables such as sacrificing behaviors and approaches motives has a more decisive and important role in predicting marital satisfaction. Identifying and working on these variables will have an important role in marital satisfaction and family relationships.

Keywords: Marital Satisfaction, approach Motives, avoidance motives of sacrifice, sacrificing behaviors